

Kwaliteitswintertarwerassen

EH 0109

Door: ing.H.W.G.Floot

Inleiding

Wintertarwe is één van de belangrijkste gewassen voor de Noordelijke kleigrond. Met name in het Oldambt is wintertarwe de belangrijkste peiler voor het bedrijf. De opbrengst van de rassen is, naast enkele andere factoren als wintervastheid, ziekteresistentie en stevigheid, erg belangrijk. Rassenonderzoek is dan ook van groot belang. Daarom is naast het onderzoek dat wordt uitgevoerd in opdracht van het PPO voor de samenstelling van de rassenlijst, door de proefboerderij Ebelsheerd samen met ACM en Robertus een rassenvergelijking opgezet met naast Nederlandse rassen, enkele buitenlandse rassen. Dit om inzicht te krijgen in de mogelijkheden van deze rassen onder onze omstandigheden.

Algemene proefveldgegevens

zaaidatum	20 december 2000
voorvrucht	wintertarwe
grondanalyse	pH-KCl 7.6; CaCO ₃ 2.2; org. stof 4.3; afslib. 63%; Pw-getal 55; K-getal 25; K-HCl 29
N-min 0-100 cm	24 kg N
bemesting	5 maart 120 kg/ha N 18 mei 60 kg/ha N 12 juni 23 kg/ha N
groeiregulatie	15 mei 1 l/ha CCC 23 mei 1 l/ha CCC
onkruidbestrijding	22 jan. 4 l/ha isoproturon 23 april 0,2 l/ha Topic + 1 liconol 8 mei 1,5 l/ha Verigal + 0,75 l/ha starane + 15 g Ally
ziektenbestrijding	25 mei 1 l/ha Opus Team 19 juni 1 l/ha Allegro 2 juli 0,5 l/ha carbendazim + 0,5 l/ha dimethoat
oogstdatum	20 augustus

Aanleg en uitvoering

Op 20 december zijn de rassen over de vorst gezaaid. Hierbij is uitgegaan van 400 zaden/m².

Resultaten

Voor de Ebelsheerd zijn in tabel 1 de waarnemingen en de zaadopbrengst in kg/ha en in relatieve cijfers vermeld.

De opbrengst was goed maar niet extreem hoog en varieerde tussen de rassen van 9 tot 11,5 ton/ha met een gemiddelde van 10,4 ton/ha.

Er kwam geen legering voor.

In tabel 2 zijn over de laatste drie jaar de relatieve opbrengsten vermeld. Dit zowel van de Ebelsheerd, de Kollumerwaard als van de Landwirtschaftskammer Weser-Ems (Küste Marschböden) en het meerjarig gemiddelde voor de Noordelijke klei (voor zover op de rassenlijst of in Nederland in onderzoek).

Om enig inzicht in de eigenschappen van de geteelde rassen te verkrijgen, zijn in tabel 3 gegevens aangaande stevigheid en ziektegevoeligheid vermeld.

Tabel 1: Stand, bladmassa, vroegheid aar, aantal aren/m², lengte, zaadopbrengst in kg/ha en relatief en dkg in 2001 op de Ebelsheerd

ras	stand	blad	vroegh	aren/m ²		lengteopbrengst	relatief	dkg
Bill	7.7	8	6.3	602	78	9706	93	50.8
Brigadier	6.7	7	6.0	642	75	10665	102	49.2
Bristol	6.3	6	7.3	580	72	10324	98	49.1
Chatelet	7.0	7	8.7	535	78	9052	86	52.9
Claire	7.3	7	7.3	555	77	11379	109	45.1
Drifter	6.7	8	7.0	558	88	10840	103	55.6
Farandole	7.7	7	10	572	71	11280	108	51.9
Florida	6.0	8	7.0	592	90	10453	100	51.7
Folio	8.0	7	8.0	588	77	10671	102	49.8
Tataros	7.7	7	6.3	588	88	11550	110	49.1
Milestone	7.3	6	6.3	687	78	10343	99	53.4
Napier	6.7	7	6.0	528	68	10659	102	50.2
Residence	6.3	8	6.7	613	86	10073	96	48.5
Ritmo	5.7	6	5.3	502	80	9743	93	45.4
Romanus	5.7	7	5.7	510	92	9670	92	54.7
Savannah	6.0	6	6.0	608	75	10013	96	49.6
Skater	7.0	8	8.0	587	85	10742	102	49.6
Virtuose	8.0	8	10	593	72	11200	107	53.0
Vivant	7.0	7	6.0	632	80	10307	98	52.1
Wolburn	7.7	7	6.7	692	78	10980	105	42.7
Isd	0.9	-	0.8	134	4	372	-	3.0
proefgemiddelde						100%= 10482 kg/ha		

*) voorheen HL 21502-94

Bespreking resultaten Ebelsheerd

Bij de uitzaai wordt rekening gehouden met het dkg van het zaaizaad, zodat voor ieder ras ongeveer het zelfde aantal korrels ca 400 per m² wordt uitgezaaid.

Bij de ontwikkeling van het gewas wordt vooral gelet op de bladmassa. Er zijn vlot en traag ontwikkelende rassen.

Bij het in de aar komen op 21 juni waren Farandole en Virtuose duidelijk het vroegst.

Het aantal aren per m² was over het algemeen goed. De richtnorm is 550 aren per m².

De opbrengst was goed, maar geen topper. Tussen de rassen komen significante verschillen voor als het verschil in opbrengst groter is dan 372 kg.

Het duizendkorrelgewicht (dkg) is bij de meeste rassen hoog. Tussen de rassen komen significante verschillen voor. De richtlijn is 50. De combinatie lager aantal aren met een hoger dkg geven toch een goede opbrengst.

Enkele vooral buitenlandse rassen kunnen gevoelig zijn voor bepaalde ziekten, zoals Harrier en Brigadier voor gele roest; Brigadier voor bladseptoria; Florida voor meeldauw. Indien men alert is op deze ziekten is het ras meestal goed te telen.

Tabel 2: Zaadopbrengst in relatieve getallen over de jaren 1998 t/m 2001 op de Ebelsheerd en Kollumerwaard en meerjarig gemiddelde voor de Noordelijke klei van de rassenlijst.

ras	Ebelsheerd				Kollumerwaard			Noord.klei
	1998	1999	2000	2001	1998	2000	2001	1996/01
Brigadier	105	109	104	102	88	-	-	-
Claire	-	-	105	109	-	-	98	-
Drifter	-	-	107	103	-	112	111	106
Farandole	110	102	103	108	-	89	100	103
Florida	95	102	92	100	-	-	-	-
Harrier	101	103	99	-	112	105	-	99
Kampa	-	-	-	-	-	104	96	97
Milestone	-	-	-	99	-	102	101	-
Napier	-	-	106	102	-	97	96	104
Residence	-	-	-	96	93	91	98	100
Ritmo	94	98	99	93	113	112	104	98
Savannah	-	107	106	96	-	-	105	-
Tremie	-	94	-	-	113	86	103	-
Virtuose	-	100	100	107	-	-	82	102
Vivant	-	-	-	98	100	107	100	98
Bill	-	-	-	93	-	-	98	-
Bristol	-	-	-	98	-	-	111	101
Chatelet	-	-	-	86	-	-	105	-
Folio	-	-	-	102	-	-	-	-
Tataros	-	-	-	110	-	-	-	107
Romanus	-	-	-	92	-	-	101	-
Skater	-	-	-	102	-	-	-	103
Wolburn	-	-	-	105	-	-	91	-
100%=	8386	9182	10851	10482	8373	10468	11636	10800

Tabel 3: Ziekteresistentie bij wintertarwe *)

	stro stevigh	vroeg heid	gele roest	bruine roest	meel- dauw	blad- sept.	fusarium -
Brigadier *	7	5,5	3	8	6	4	6
Bristol	9	6,5	9	8,5	8,5	7	7
Drifter	7,5	7	8,5	7	7	5,5	6
Farandole	7,5	8,5	9	8,5	7,5	6	5
Flair *	6	4	6	5	6	6	5
Florida *	7	6	-	5	2	6	6
Harrier	7,5	6	2	8,5	7,5	6	6,5
Kampa	8	5,5	9	7,5	8	7	8,5
Napier	8,5	6,5	8,5	8,5	7	6	5
Residence	6	7,5	9	7,5	7,5	6,5	6,5
Ritmo	8	6	5	4,5	6	5,5	5
Tremie *	7	7	6	7	6	5	4
Virtuose	8	8,5	8,5	8,5	7,5	6,5	6
Vivant	8	6	9	7,5	6,5	6	5
Chatelet *	7,5	8,5	-	-	-	-	-
Tataros	8	7	9	8	7,5	6,5	6,5
Skater	8	7	8	6	7,5	6	6,5

* buitenlandse gegevens